

Gleichenbergi gyógyhely
Stájerországban.
Egy órányira köcsin a m. nyug. vasut Feldbach állomásától.
Az idény kezdete május 1-én.
A szálló-gyógymód kezdete szeptember elején.

Johannisbrunnen
Gleichenberg mellett.

Legjelesebb és legogószebb frissítő ital: gazdag szénas tartalommal, az emésztés elősegítésére kielégítő mennyiségű szénasavon, az emésztés tartalmát, valamint a gyomrot terhelő mérszertartalom hiánya, a **Johannisbrunnen** vizét kiválóan ajánlják gyomor és hólyagbántalmaknál.

Kapható minden nagyobb ásványvíz kereskedésben.
Raktár Budapest **ÉDESKUTY L.-nál.**
Tudakozások és megrendelések kocsik, lakások és ásványvizeket illetően a kutigazgatásnál Gleichenbergben.

Dr. Lengyel F. nyír-balzsama.

Már a nővény név, mely a nyírből ha annak fő szét megfúrák, kifolyás, ember emlékeztet őta a legkínzóbb szepítő-szernek van ismerve; ha pedig e nedv a föltaláló utasíása szerint vegyi uton balzsamra dolgoztatik, majdnem csodálatos hatást bír.

Ha azonnal az arcot vagy egyéb bőrt szeket este bekörkítik, már a következő reggelén majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, minék folytán, ez gyöngéde és fehére válik.

E balzsam kisimítja az arcot támadt redőkésd hímőhelye ke. fiatal arcra szent ád; a bőrnök fehér-éget, gyönyörűség és frissesség költés; a legrovidebb idő alatt a szepítő, májfoltoka, anyajegyet, orrvörösséget, bőrtárhát és minden egyéb bűrszenny eltávolít. Egy korával használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. postán küldve 10 krajt több.

Fő letét Magyarországra számára Vörök József gyógyszerésznél, Budapest király-utca 12. szám; Pozsonyban Pisztory Bádog, gyógyszerészenél; Tarczay József gyógyszer, Zágrábon Mittelbach Zsigmond gyógyszer.

Folyékony Glycerin-Crème

több év óta hatályos szernek bizonyult szepítő, napfűtés, folt, bőrtárhát és kelesék ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szepítő-szernek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét föntartják. A folyékony glycerin-crème eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerekétől, melyek a glycerinen kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. — Egy üveg ára 1 ft 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztít és élteti a bőrt, és egy finom piperecszemé minden kívánt előnyvel bír. Darabja 35 kr.

Párisi hölgypor (legfinomabb poudre de rize)

a bőnek a leggyöngédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán tartja. Hölgyeknél, egy förtéknél is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr., tollal 1 ft.

Kézmosó-por

mandulaszappan és spermacébtól készítve, a legártatlanabb arc- és kézbor-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyükszemgyűrűk és essentia.

Kapható Magyarországon minden jelentékenyebb gyógy- és illatszertárakban, valamint a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél

illatszertár és vegyész (Spargasse 3.) Grätzban.
Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, Budapest, király-utca 12. szám.

LIPIK JODFÜRDŐ

Szlavóniában (Pozsega-megyében) délszaki fekvés, enyhe éghajlat megnyitása 1882. május 1-én.

Az 51° E. forrása jó forrás, mely fűrdőknek mint ivó-kurának egyaránt használható. Különös hatása minden foku sypkális-, görvél-, csúll-, kövénny-, húgyhólyag-, bő- és női betegségek ellen, kitűnő hatású mindenféle nyombetegségek, az írák strumikus nagyobbodása, a fűrdők ellen; mint ivókúra illék gyomor-, bél- és húgyhólyag-hurut ellen. A fűrdőintézet részéről ez idényre Dr. Kera Henrik ár Lipikben lett fűrdőorvosul alkalmazva. Továbbá rendelkeznek még Dr. Gregorius A. J. és Dr. Mező Tamás egészségügyi tanácsosok Pakracban.

Utóirat: **Bécsből V. Festrák** a déli vasútnál Barszig vagy Zágrábon át Szisze, innen gőzhajóval O-Graditskába. A déli és keleti vidékekről vasuton Broodig, innen gőzhajóval O-Graditskába. Távirati értesítésre, — a megértés idejének pontos megjelölése mellett — a fűrdőigazgatóság Barszba vagy O-Graditskába fél fűrdőt kocsit küld.

Jóvíz-eláramlás: Bécsben, Mattoni H.; Budapestben: Édeskuty L., Mattoni, Wille, Radocsa és Bányai; Zágrábon: Mittelbach; Eszéken: Kopteky. — Legújabb prospektusokat, valamint mindenféle értesítést küld a **Fűrdőigazgatóság Lipikben.**

3738 Utányomat nem díjazatik.

TREMOLO
hangverseny-harmonika (harangjátékkal).

Nyomatott iskolával és 3 dallammal, melyek szerint «szonmál», zenei képzettséggel nem bíró egyén is a lezsebb dalokat és zenedarabokat adhatja elő. Új! és fölötté meglegő hatású. Drbkint frt 2-25. — Kattós harangjátékkal és 6 dallammal 3 forint. 502

Szállítás postautánvétellel. Egyedüli szállítók **KLINGL és BAUMANN, BÉCSBEN, I., Tegethoffstrasse 3.**

NYERNI VALÓ!

400,000 márka.

Ily rendkívüli összegre rug lezserenesebb esetben esetleg azon fönyeremény, mely a hamburgi kormány által elfogadott és az egész állami vagyommal biztosított, pénz-lotérián nyerhető. Összesen 47,000 nyereményt tartalmaz e sorsjáték **8.634.275** márka értékében, melyek 7 részre, vagy osztásra soroltatnak s alább kitüntetett sorrendben sorsolással ki. — A sorsjáték gyorsan egymásután következnek az első húzásra elfogadunk megrendeléseket.

f. évi május hó 30-ig.

A sorsjáték fönyereménye, mint már említettük, esetleg 400,000 márkát képvisel. Különösen tartalmaz 250,000, 150,000, 100,000, 60,000, 50,000 s számos 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2000 stb. márkás nyeremények.

Az első húzásra való sorsjegy árának, o. é. 3 ft 50 krajt béküldése ellen egy eredeti egész sorsjegyet, 1 ft 75 krajt és egy eredeti fél sorsjegyet és 50 krajt egy eredeti sorsjegyet (nem igényt) küldünk haladéktalanul a megrendelőnek, mely az első húzásra érvényes. Ez összeg osztrak értékű bankjegyekben, vagy osztrak, esetleg magyar postabélyegekben s legkényelmesebben ajánlott levelein küldhető be. Minden sorsjegyküldésnél általunk az egész sorsolási programmal mellékeljük, melyből pontosan meglátható, hogy minden osztályban hány nyeremény huzatik. A beérkező megrendelések beiktatásnak és sorsolásra után azonnal megkapják a megrendelő a hivatalos sorsolási listámatot s a nyereménypénzeket. Czegünk már több mint félszázad óta áll fen s Ausztria - Magyarországon elegendő ismeretes. Köszönetünket fejezzük ki a t. közönségnek, irántunk eddig tanúsított becses bizalmáért s igérjük, hogy ezután is minden megrendelést pontosan és lelkiismeretesen fogunk teljesíteni s a nyert pénzeket azonnal beküldeni. Ezzel szemben felhívjuk a t. közönség becses figyelmét azon körülményre, hogy az általunk hirdelt sorsjáték nem magánvállalat, hanem, hogy a nyerendő pénzek kifejtéséért a hamburgi kormány kezekedik.

Tekintettel minden körülmények közötti biztonságunkra, számos megrendelést remélünk, melyek következőleg czimzendők:

ISENTHAL & C.

Banquiers und Haupt-Lotterie-Bureau HAMBURG.

A kisorsolások sorrendje: 1 oszt. 1 a 12,000 mk., 1 a 5000 mk., 1 a 4000 mk., 1 a 3000 mk., 1 a 2000 mk., 2 a 1000-2000, 3 a 500-1500, 5 a 300-1500, 10 a 200-300, 25 a 100-2500, 50 a 50-250, 200 a 20-75,000 ósz. 4000 nyer. = 116,000 mk., 2 4000 nyer. = 210,000 mk., 3 4000 nyer. = 331,500 mk., 4 4000 nyer. = 552,100 mk., 5 2500 nyer. = 415,650 mk., 6 1500 nyer. = 351,655 mk., 7 27,000 nyerevény és 1 jutalék = 6.747.150 márka.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, egyetem utca 4-ik szám.)

NEMZETI SZÁLLODA BUDAPESTEN

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a főváros legszebb helyén fekvő egyik legnagyobb első rendű szállodát a „NEMZETI SZÁLLODÁT”

IV. kerület, váci utca 22-dik szám alatt

f. é. május hó 1-én átvettem. Midőn ezen szálloda, az abban létező étterem és kávéház n. inél gyakoribb igénybe vételére a n. é. közönséget tiszteletteljesen felkérem, arra vagyok bátor utalni, hogy legpontosabb és minden igényeknek megfelelő kiszolgáltatás által iparkodni fogok a n. é. közönség bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Tisztelettel **Rémi Róbert.**

3878 (Utányomat nem díjazatik.)

NEMZETI SZÁLLODA BUDAPESTEN

HAZAI TERMÉNY!

CSÉPLÉSI IDÉNYRE

ajánlunk kitűnő minőségű

TÖMÖR (DARABOS) SZENET

három minőségben mozdonyok (Locomobile) fűtésére.

GYÁRSZENET, gyári czélokra, minden hazai vasút-állomásra szállítva, **igen jutányos, mérsékelt árak mellett.**

Északmagyarországi egyesített kőszénbánya- és iparvállalat-részvény-társulat

Budapest, V. Erzsébet-tér 10. sz.

A bártfai gyógyfürdő

első rangu hazai gyógyhely május hó 15-én nyitattik meg.

A bártfai erős égvényes sósvas savanyúvíz-források hatáthos gyógyerejéről évszázadok óta ismeretesek. E kitűnő gyógyvizek (ivó gyógymód, meleg ásványfürdők és fenyőfürdők által) biztos sikerrel használhatók: **vérse-énység, sápkor ellen, idült gyomor-, bél- valamint légzőszervi és húgyhólyag-hurutoknál; az ivarszervi bajok és rendellenességek ellen, különösen az anyaméhköröknél és idegbajoknál. Kitűnő hely ülő betegek számára.** Ezen régiürü fürdőhely Szárosmezőben, szab. kir. Bártfa városától egy fél órányira fekszik, a Kárpátok egyik hegylánczolata déli lejtőjén, gyönyörű szarv fenyveserdők által körözött kies völgyben, a legtisztább, üdítő balsamos erdei levegővel, pompás erdei sétányokkal. A legközelebbi vasúti állomás **Eperjes**, menettérü jégek 33% árlelendéssel minden nagyobb vasúti állomáslal válthatók. **Eperjesről** kocsin a kitűnő országuton 4 és fél óra alatt a fürdőbe érhetni. Az eperjesi pályaudvarban jó bérkocsik mindenkor elegendő mennyiségben találhatók. Egy bérkocsi, melyben több személy podgyászsal együtt utazhatik, díja alku szerint 6-8 forint. Jól berendezett lakások mérsékelt áron, egy új szálloda, egészséges, izletes étkek, olcsó kiszolgáltatásról gondoskóva van. Posta- és táviratállomás helyben, mindennap reggel és este tér-zene. A vendégek kényelmére a mult évben felépült egy díszes gyógyterem és fedett sétány. Építés alatt van egy új fürdőház. Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál

a fürdőigazgatóság.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárbanál kapható:

BUDAPESTI CSZIM ÉS LAKJEGYZÉK

A BEJELENTÉSI HIVATAL HIVATALOS ADATAI ALAPJÁN

Második évfolyam, 1882.

Ára fűzve 3 frt 80 kr. — Vászonba kötve 4 frt 50 kr.

Tartalma: I Budapest főváros összes utcáinak, tereinek stb jegyzéke (a régi utca-nevek megjegyzésével). II. Házjegyek. — III. Hatóságok, intézetek, egyletek stb. — IV. Czim-jegyzék. — V. Lak-jegyzék. — VI. Hirdetések.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és egész évre 12 frt **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: félévre ... 6 *
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre 8 frt **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre 6 frt **Külföldi előfizetésekre** a postaiak meghatározott vitelűl is csatolandó.
21-ik szám 1882. BUDAPEST, MÁJUS 21. XXIX. évfolyam.

ASBÓTH LAJOS.

(1803-1882.)

SZABADSÁGHARCUNK HŐSEINEK olyannyira megapadt száma ismét kevesebb egygyel. A függetlenségért vívott küzdelem vezéréiből alig él már egynehány s vajmi kevés dolga lesz már a halálnak, berkeszeneni azok sorát, a kik ama nagy időknök voltak kitűnőségei.

Ezeknek egyike volt Asbóth Lajos is, kinek e hó 6-án történt elhunytáról legközelebb vetünk gyászjelentést. Az utolsóknök egyike volt ő is már, ki sok-sok bajtársát látta maga előtt a a sirba szállani s nyolczvan évvel vállán méltán tekinthet magát egy elmult korszak élő oszlopának, mely mellett közönyösen halad el az őt többé meg nem értő újabb világ.

Asbóth Lajos volt honvéd-tábornok, a családi hagyomány szerint Angliából származott beköltözött ivadeka, kik azonban már régen megnyerték hazánkban az indigenitást. Egyik őse, hegyfalvi Asbóth János, már a XVII. században részt vett a nemzeti mozgalmakban, mint Thököly Imre hive. Lajos, 1803. június 20-án született, mint fia Asbóth Jánosnak, a tiszai korona-kerület akkori kormányzójának s fivére Asbóth Sándornak, ki szabadságharcunkban ezredes, majd kimenekülése után az észak-amerikai Egyesült-államokban a legvitézabb tábornokok egyike lön. (Arcképét és életrajzát közölte a Vasárnapi Ujság 1866. évi 50-ik számában.)

Asbóth Lajos atyja már 12 éves korában a bécsühelyi katonai akadémiába küldte, honnan 1821-ben a szász-tescheni vérteszredbe lépett, már mint hadnagy. Később, midőn már századosi rangra emelkedett, az equitációznak lön parancsnoka; de csak két évig maradt az, 1843-ban lovaglás közben történt bukás következtében súlyosan megsérült s kénytelen lön nyugalmomba vonulni. Egy évvel rá nőül vette unokahugát, Asbóth Andrásnak, Metternich herczeg magyarországi uradalmi kormányzójának Flóra leányát s a gazdaságnak élt Krassó-megyében.

1848-ban, midőn az alkotmány kihirdetett, V. Ferdinánd király parancsára átvette a krassói nemzetőrség vezetését a fölkelő szerbek elleni harcban s azóta a nemzeti ügynek folyvást hive maradt s zászlóját el nem hagyta, sőt három fényes fegyvertény után, mint Moórnak bevételé ápril 8-án s a rákosi csatározások apr.

11., 16 és 21-én, személyes vitéségeért a nemzeti katonai érdemrenddel díszítettét föl. Budaostrománál ő vezette a várkapu elleni műveleteket, mi által megszerelte ugyanazon érdemrend közepkeresztjét s parancsnoka lett a második honvédhadtestnek.

Június 16-án Görgei dispoziciói folytán s azzal a biztossáttal, hogy az első és harmadik hadtest támogatni fogja, Zsigárdnál, majd 20-án Perednél megtámadta hadtestével Wohlgemuth eszásári altábornagy tulnyomó seregét. A támogatás elmaradt, forró, véres, makacs volt a küzdelem, de Asbóth azért elfoglalta Peredet s ez volt az első nagyobb eséta, mely szabadságharcunkban a magyar zászlók diadalával végződött. Már másodsoroz vettek vissza a honvédek, minden veszve látszott, midőn Asbóth maga ragadta kezébe a 63-ik zászlóalj lobogóját s győzelemre vezette a magyarok fegyverét.

E győzelem dacára is Görgei elvette tőle a hadtestparancsnokságot, mert segítség nélkül támadott, holott nem lett volna szabad. S midőn másnap megújult az ütközet, melyben három hadtestet maga Görgei vezetett, — a

Ellinger fényképe után.

ASBÓTH LAJOS.

csata a császári seregek diadalával végződött, mit életrajzírói részben annak tulajdonítanak, hogy a II-ik hadtest főbb tisztjei, a parancsnok letétele miatt elkeseredvén, beadták lemondásukat s a hadtest minden magasabb parancsnokságtól meg volt fosztva e napon.

Asbóth Lajos a peredi ütközet előtt kevés-sel lön tábornokká. Kossuth később a tartaléksereg szervezésére rendelt a Szegedre, de már akkor az orosz benyomulás és a belvillongás miatt a hadjárat végéhez közeledett s Asbóth a tartalékseregnek már csak kereteit, 8 teljesen fölszerelt zászlóaljat vezethete — Világos alá.

A szabadságharcz leveretésekor Asbóth Lajos elfogatott, s mint a többi honvédtábornok, ő is kötél általi halálra ítéltetett Aradon, de kegyelem után ítélete 18 évi vasban töltendő várfogságra változtatott. 1856 július 18-án ült az aradi kazamatákban, midőn az amnesztia megnyitá börtöne ajtáit.

De nem soká maradt szabadon. 1861-ben újra elfogták összeesküvésben való részvétel gyanúja miatt s Theresienstadtba vitték. Innen kiszabadulva megírta emlékiratait, melyek két kiadást értek, megnyitva a 60-as évek elején szabadságharcunk memoir-irodalmát.

Ama szövetkezés, mely az emigráció külföldön időző tagjai s a hazában beavatott honfiakból a nemzet felszabadítására 1864-ben alakult, Asbóth Lajost szemelte ki a magyarországi fölkelés katonai vezetőjének, a miért is újra elfogatott, de négy havi vizsgálati fogság után szabadon eresztették. E körülmény felkelté ellene a konspirációba beavatottak gyanúját, a mi igen elkeseríté az öreg katoná utolsó napjait, ki azzal a tudattal hajthatta örök nyugalomra agy fejét, hogy minden pillanat készen találta életét a hazáért, annak alkotmányáért, nemzete szabadságáért és jóllétéért fölládozni.

Asbóth Lajosnál, — írja róla honvéd bajtársa, Gaál Miklós, — mint katonánál, a stratégiai ismeretek gyors kivittel párosultak; hideg és rendíthetlen bátorsággal vezérelte a csatát s a döntő pillanatban villámsebességgel állott a rohanó zászlóaljok élére. Alárendeltjeivel emberségesen bánt és szükségük kielégítésére is a legnagyobb gondot viselt, miért is nagy mértékben szerették és becsülték katonái.

Mint hadtani író szintén előkelő helye van a nem sokak által ápolott katonai irodalmunkban. Már említett «Emlékiratait az 1848/9-ki magyarországi hadjáratokból» 1861 végén jelentek meg először Heckenastnál két kötetben s nem sokára második kiadást is rendeztek belőlök s e mellett azzal a hatással is voltak, hogy egész sorozatát keltették életre a szabadságharcra vonatkozó iratoknak. Az északamerikai hadjáratról szintén jelent meg egy katonai munkája; legterjedelmesebb műve azonban a «Hadvezér», mely a hadtudomány alapelveit ismerteti fölvilágosítva az újabbkori hadjáratok történetével, két kötetben. E működéséért a katonai szakirodalom terén az akadémia is tagjai közé választotta.

Életének utolsó éveit elvonulva Budán és Krassómezőgyében lugosi birtokán töltte. Hült tetteit is ide szállították Budáról, hol a halál utol-érte szabadságharcunk ez egyik utolsó s mindenregebbre legöregebb tábornokát.

SZÜLETÉSNAPRA.

(Május 10.)

Váltig mondtam, anyjok, nem hívéd,
Nem lehet megkötmi az időt,
Innen onnan nevünk: az öreg;
Néz, fejünkre nő már a gyerek.

Eszemadta lánya, beh nagy is,
Ma egy éves épen a hamis.
Pár esztendő, mit néki vetünk,
S kész eladó lányunk lesz nekünk.

Eladó lány!... édes istenem,
Mennyi gondban fő majd a fejem!
Áldd meg, isten, ezt a kis leányt,
A mért annyi gondot hoz reánk.

Jó barátim, kikkel, ritkán bár,
Szívesen üriték egy pohárt,
Nem üritek többet, nem iszom,
Takarékos lettem, az bizony.

Eladó lány apja vagyok én;
'Sz tudjátok, milyen ma a legény,
Fél szemmel néz a lány szemébe,
A másikkal apja zsebébe.

Mért tekintesz rám oly komolyan?
Születésed ünnepnapja van!...
Bánt a tréfa? ne hajszt reája,
Ez az öröm tarka ruhája.

Tarka lepke lebeg magasán,
Langy permeteg onnét lemossa...
Tréfaszóm a lepke, mely lebeg,
Örömkönyvem rá a permeteg.

Szép tavasz volt tavaly, az hozott:
Kis lány, legyen sok szép tavaszod!...
Szép fiatalságod tükrében
Hadd lássam meg boldog vénségem!

GÓBI IMRE.

AZ ÖRTÜZ MELLŐL.

APPÓ KALANDOK.

EGY ANGOL KATONA ELBESZÉLÉSE UTÁN.

I. A lókotó.

Ács is, kőműves is vagyok egy személyben. Egy gazdag boér istállót csináltattam velem. El is készültem azzal hamar, zsebre rakva a kialakított díjat. Gazdám rendkívül sokat tartott a lovakra. Háza korántsem volt úgy ellátva, mint istállója. Csikókat nevelt, azzal úzkerkedett; de volt egy háts lova, mely a környéken ritkított pártját. Gyönyörűség volt látni is.

Én velem semmi baja sem volt. Maga és felesége szívesen társalgott velem; volt három leánya, egyike már eladó korban, s mit tagadjam, örömet tettem a szépét e csinos lánykának.

Az istálló az ajtókat híjján készen volt már. Az ajtócsinálásra pedig nem vállalkoztam. Utra akartam tehát kelni, de kért, hogy maradjak még pár napig. A környéken bizonyos lóbetegség tört ki, ő a maga lovait be akarta ojtatni. Nem lévén elég személyzete, engem kért föl, hogy segítsek neki.

Ott üldögéltünk a konyhában, én az ojtáshoz szükséges szereket vegyítettem, a két kisebb leánya pedig körültem sürgölődött. Ugy nyolcz óra tájban lódobogást hallottam, majd kevés időre egy hang nevén szólította az idősb leányt, Linát, azt kérdezte, hogy nem adnának-e neki s lovának éjjelre szállást. Erre az öreg kiment, aztán kihívott engem is, hogy lámpával világítsak az istállóig. A lovat egy üres istállóba vezették, nem az új, de a régi épületbe, nehogy a gazda lovaival érintkezhessek. A gazda bezárta a lovat, nehogy valaki elcsiphesse. Én mind a lovat, mind gazdáját figyelmesen szemléltem. A ló gazdája rossz benyomást tett kedélyemre, transzváli boér volt. A ló gyönyörű habos szürke állat.

— Gyönyörű lova van, — mondtam, — de a mi gazdánk lovával még sem mérkőzhetik meg. — No ennél még sem szabb ám, — szólt megveregetve lova nyakát, — egyébiránt majd meglássuk.

Gazdám e pillanatban rám nézett, mintha azt akarta volna mondani: «Ugyan miért járt el a szád?»

A boér ellátván lovát, házigazdám istállójába ment s ott is végignézett minden lovat, majd a hátsra kerülve a sor, fitymálva mondta:

— A magamét tiz ilyenért sem adnám.

Gazdám hitt is neki, nem is. Gyanúját nem palástolta el, mert így szólt hozzám: «Ficzkó! szemedből olvasom ki, hogy te lókotó vagy, vigyázz, rá ne vedd szemeidet az én lovaimra, mert életeddel játszol!»

Az idegen fölkezagott. Ekkor aludni mentünk. A lócsizárt gazdám a belső szobába, melynek ablaka az udvarra szolgált, maga zárta be. Nyugodtan aludtunk hajnalig. Gazdám ment ki legelőszőr, de már a másik pillanatban örült gyorsasággal jött vissza. Beruga az ajtót. Az idegennek hült helye volt. Az ablakvas el volt fűrészelve. Négy lovat lopott el, magával vitte a kedvenc háts lovat is, de a magáét szerencsére itt hagyta, mert az nem tarthatott volna a kipihent lovakkal.

Gazdám a nélkül, hogy sokáig töprenkedett volna, rögtön fölnyergelte, hátára kapott s a homokon tisztán kivehető nyomokon nyilsebességgel rohant utána. A lókotó nagy előnyben volt, legalább is egy órával előbb oldhatott kerekét, de másfelől hátrányára szolgált az, hogy négy lovat vezetett. Gazdám ennek köszönhető, hogy négy órai lovaglás után utol-érte. Ha még egynehány perczig késik, átmeny a folyóba a lókotó, másik államba ér, s ott aztán üthetni bottal a nyomát. Már csaknem a folyóba lépett, hogy átusszassa azt, midőn gazdám, — a mint elbeszélte — messziről rákiáltott, hogy adja vissza a lopott jószágokat, akkor nem bántja, de a tolvaj fűgét mutatott neki s jót kacagott, mikor a haboszsürke lerogyott. A hosszas vágatás kimerítette.

— Nem adod vissza lovaikat? kiáltott felé gazdám.

— Eszemágában sincs, — viszonzá az.

— Lelőlek, mint az ebet, — ordított gazdám, előrántva forgó pisztolyát.

— Nálam is van egy, — válaszolt az, övére mutatva.

Ekkor gazdám egyet fűtyentett, kétszer elkiáltotta magát: «Tündér! Tündér!» Háts lova, melyen a lókotó ült, minden ellenzés daczára is megfordult s az okos, értelmes állat ágaskodva sietett volt gazdája felé, ki a lero-gyott ló mellett felvont revolverével várt. Még kétszer fűtyölt. A lókotó hiában sarkantyuzta, hiában huzta száját, nem ért semmit sem; a Tündér mindinkább közelgett volt gazdája felé. A lókotó annyira elvesztette lélekjelenlétét, hogy még revolverét sem vehette ki övéből.

— Megmondtam, ugy-e? hogy leelőlek — ordított rá gazdám s hidegvérűen célzott a halálsápadt lókotóra.

Másik perczben eldőrdült a fegyvers a tolvaj szíven találva bukott le a lóról. Gazdám ott hagyta vérében s fűtyölve jött haza. Hazaérve megsimogatta háts lova nyakát, így szólván: «Tündér! egy embert küldtem a másvilágra, de nem bánom, csakhogy megkerültél!»

II. Kadumbini.

Bengálban a hinduk igen nagyra nézik a kuli braminokat. Ezek ősidőtől kezdve fentartják ama hagyományos szokást, hogy leányaik egyik vagy másik család legidősb fiához mennek nőül. Volt eset rá, hogy e hagyomány folytán még egészen ifjú lánykát kényszerítettek arra, hogy már egészen aggyastán férjhez menjenek nőül, kik aztán hamar özvegyi állapotra jutottak.

A hinduknál az özvegy nő nem mehet újra férjhez. Férjének rokoni megvetőleg bannál vele, olybá tekintik, mint tisztátalan személyt. Az ilyen özvegynek a legsiralmasabb élete van.

Évekkel ezelőtt a kuli kasztból származott leánya élt Daccában. Hollőfekeke hajzata derekát verdeste, arczsine sötétlajszinú volt,

szemeiben élénk tűz villogott, fehér fogsora a gyöngy ragyogásával versenyzett. E lánykát egy oly embernek jegyezték el, kinek már tizenöt felesége volt; lénye, külseje nem kelthetett rokonszenvet.

Kadumbini, daczára annak, hogy a hindu lányok egész ifjuságukat szigorú elzárkózottságban töltik s csak a cziczomázásra fordítják minden gondjukat, ösztönyszerűleg kiemelkedett a többi lányok korlátolt eszmévilágából. A kuli braminok közé is utat törte a szabadabb eszmék. Egy ifjú nagybátyja, Anunda, elment Kalkuttába, hogy ott tanulmányait folytassa. A hindu lánykának játszótársa lévén, nemcsak hogy mélyen rokonszenveztek egymással, de az ifjú lány beszívta nagybátyjától az új eszmék iránti előszeretetet. Játszva tanulta meg az olvasást és írást. Fogékony elméje nem elégedett meg ezzel, gyorsan haladt egyéb ismeretekben is; korához és állásához képest a legműveltebb leányka volt. Ily körülmények között nem esoda, ha borzadályal gondolt leendő férjhez menetelére s bánatát őszintén közölte ifjú rokonával. Ez léleketét visszafojtva hallgatta a leánykát s szíve titkos örömtől dobogott, a mint Kadumbini kinyilatkozta, miként kézzel megalhni, semhogy törzse eme hagyományos szokásának alávesse magát. Majd karjaiba zárván, megesküdött, hogy védelmezni őt s ugyanakkor közölte vele titkát, hogy tudniillik ő a Somaj Brámák felekezethez szegődött, kik a régiebb előtteleknek haretót izentek. Több-ször beszélgettek egymás közt e tárgyról; azonban Kadumbini szílei is határozta leányuk sorsa felől. Kitérték már a házasság idejét is. A leányka határozottan kijelenté, hogy ő inkább hajadon marad. Ámde a hinduknál a vén leány gyalázatot hoz a családra s ettől szílei borzadtak. Fenygették, mire a leány azzal válaszolt, hogyha kényszerítik, öngyilkosságra vetemedik.

A család mindjárt Anundára gyanakodott; sikerült kiűzniök azt is, hogy az ifjú hindu tudós hitet változtatott. Testvére, Kadumbini atyja, megátkozta őt s kitiltotta házából. A szegény leányra szomorú sors várakozott. Minden áron ki akarták csikarni belőle, hogy a házasságba beleegyezék, de minden kínzás daczára is állhatatos maradt. Vegre sikerült kivinnie azt is, hogy Anundával titkos levelezésbe lépjen. Egy kis testvére a közeli városba járt iskolába. A tanító Anunda barátja s az új felekezet titkos tagja volt. A gyermek Kadumbini kedvence lévén, szívesen csempészte a leveleket. Így bátorította Anunda kitarására a hindu lányt. Közelgett ezenközben az idő, melyben a vén völegénynek jelentkeznie kellett; már a menyegzői előkészületek is javában folytak. Ekkor a lány még egy utolsó levelet irt ifjú rokonához.

E levélben tudósítá kedvesét, hogy később meghalni, semhogy a gyűlölt férfi nevévé legyen; értesíti, hogy ruhája alatt tört rejtgett s ha segítségére nem siet, végső esetben azzal segít magán, holott szeretne még élni. Minden Anunda válaszára függ.

Ez volt utolsó levele; a gyermek néhány nap múlva hozott is választ, de rajta csejték s a levelet elvették tőle. Kadumbini csak onnan sejtette ezt, hogy a kis futárt kegyetlenül elverték.

A levél tartalmáról nem volt tudomása. Végso reménye is szétfoszott, kibékült a halál gondolatával. Két nappal a völegény megérkezése előtt a kertben sétált. A kert alatt a folyam mosta a kerítést. Odament a leányka s merengve szemlélte a locsogó habok pajkos játékát. Elnézte a szökellő habokat késő estig. Egyszerre csak nyilshugást hallott s látta, hogy egy nyilvessző a közeli fába fűródott. A vesszőre egy darab papír volt tekerve, lebontotta s olvasá a következő sorokat: «Nagybátyád küldött ide,

öt szemmel tartják, maga nem jöhet. Légy ma este vagy holnap éjjel, mikor a hold lemege, a kerítés ama szegleténél, hol a babulfa terjeszti szét lombjait».

Szegény leányka, majd elájult örömeiben, a betűk összefolytak szemei előtt. Majd szétépvén a drága papírt, minden darabját a földbe ásta el, s piczike lábaival rátaposott. Milyen sokára ment le most a hold! Vigyázva kellett kilopóznia, hogy a házbeliék semmit se gyanítsanak. Meztelán, reszketve nyitotta föl az ablakot, reszketve tántorgott a kijelölt hely felé. Itt a fal alacsonyabb volt, mint másutt. Kadumbini erősen szorítva törét, fölkszúrt a falra s hallgatózott minden észre.

Csak a szellő suttogott lágyan, csak a folyam duzzadt habjai csevegtek; már-már kétségbeesett s alattomos cselre gondolt, midőn egyszerre lassu fűtyöt hallott.

— Itt vagyok! — hallszott aztán egy halk hang, mire egy alak magaslott a kerítés mellett.

— Jer, nincs vesztési való időnk, — suttogta — megszabadulhat. Aztán kezét nyujtva a leánykának, segített neki, hogy a falat átgorjja. Lába a vízben volt.

— Tuds-e uszni? — kérdezte,

— Igen! — viszonzá a leányka. Ekkor mindketten a vízbe merültek s az ár ellenében usztak. Csaknem kimerült már, midőn a tulparton a csónakot elértek. Beleültek s a folyam mentében nyilgyorsasággal repült a kis lélekvesztő. A csónakban száraz ruha volt, a didergő leányka magára vette a meleg sált. De azért mindegyre jobban reszketett; hiában biztatta társa, hogy ne féljen.

— De üldözni fognak s ha utolérnek, mindketten el vagyunk veszve, — rebegte.

Aggódalma nem volt felesleges. Nemsokára feltűntek az üldözők; hallották kiáltásait, de a kis lélekvesztő gyorsabban repült s mind-nagyobb előnyben volt. A leányka megmentője óriás erejű lévén, az evezőt ügyesen kezelte. Elérték Kalkuttát, hol aztán az anhel követség pártfogása mellett Anundához mehetett nőül.

A DUBLINI GYILKOSSÁG.

Politikai gyilkosságok napjainkban már nem tartoznak a meglepő és rendkívül ritka események közé. Hiszen, hogy többet ne említsünk, a mult év is orgyilkos kéz által elvesztett két hatalmas államfő, II. Sándor császár és Garfield haláláról lett annyira nevezetes. Mind a mellett az a gyilkosság, mely május 6-án este Dublinban történt s melynek Cavendish Frigyes lord, Irland minisztere és Burke Tamás, Irland államtitkára, lettek áldozatai, általános feltűnést, sőt megdöbbenést keltett. Nemsokára az volt a meglepő, hogy e gyilkosság közvetlen az után történt, midőn az angol kormány kinyújtotta békejobbját az íreknek s hogy a meggyilkoltakat nem annyira egyéni jellemvonásukért (mert új tisztviselők lévén, még nem is ismerték őket), mint inkább politikai elvből támadták meg: de megdöbbenő volt főképp az a körülmény, hogy a gyilkosság mulató-kertben még teljes napfénynél, tanuk szemelátára, a rendőrlaktanya szomszédságában történt, hogy a gyilkosságban közvetve vagy közvetlen 5—6 egyén vett részt s hogy még ezen felül a kormány és testületek valódi nagy vagyont (ma már közel 200,000 forintot) tüztek ki a gyilkosok kézrekerítésére s mindaddig még épen semmi nyom sem vezet reájuk.

Cavendish Frigyes Károly, a meggyilkolt miniszter, 1836. novemberben született, második fia volt a devonshirei herczegnél és Howard Blankának, Carlisle gróf leányának. Cambridgeben tanult 1859-ben Granville minisztertitkára lett. 1872-ben rövid ideig Gladstone magán titkára volt, 1865 óta Yorkshire egyik kerületét képviselte, 1873-ban egy kis ideig pénzügyminiszter-jelölt volt s 1880-ban pénzügyminiszter lett. Egy héttel meggyilkoltatása előtt ment Irlandba. Mint parlamenti szónok nem tűnt ki,

de közigazgatási és közoktatásügyi ügyekben tekintélynek ismerték s különösen szeretelméltó jelleme folytán hitték alkalmasnak arra, hogy Irlandban Forster után a dolgok kedvezőbb átalakulását vezesse. Állását különben nem is hitték tartósának s már ekkor szó volt arról, hogy Dufferin lord, konstantinápolyi követ lesz az utóda. Nejevel, lord Lyttelton Lucia Karolina leányával 1864-ben kelt egybe.

Az államtitkár, Cavendish lord szerencsétlen társa, Burke Tamás Henrik 1829. májusban született. Atyja régi nemes családból származott, s Galwayban lakott, anyja Tucker Fanni Xaveria, a hires Wiseman bibornok unokahuga volt. Ifjú korában Belgiumban és Németországban tanult s kiváló nyelvismeretekre tett szert. Már Redington Tamás idejében, ki Irlandban államtitkár volt, ennek magántitkárává lett s ez idő óta folytonosan ez állásban maradt. Lord Carlingford, Sir Robert Peel, lord Hartington irlandi államtitkárok mellett egyaránt megmaradt, mint szakértő és megbízható tisztviselő s 1868-ban Larcom Tamás halála után államtitkárrá nevezetett ki. Római katolikus hitvallású nőlen ember volt s Burke Lionel örökösének tartották. Igen becsületes, szilárd jellemű embernek ismerték, ki a csel-szövényektől irtózott s minden tekintetben férfiasan viselte magát.

Irlandi kormányzóknak vagyis alkirálynak (lord Neutenant) sir John Poyntz Spencer gróf,

Sir John Poyntz Spencer, Irland alkirálya.

Spencer Frigyes gróf és Poyntz Erzsébet Georgiana legidősebb fia nevezetett ki, a kinek képét ezuttal szintén bemutatjuk. Született 1835. októberben, Harrowban s Cambridgeben tanult s a magister rangot 1856-ban nyerte el. Már a következő évben megválasztották képviselőnek Northamptonshirban; de ez év deczemberében atyja elhalván, grófsági rangot nyert. 1857—1872-ig Northamptonshirban magas hivatalokat viselt s ezután Lord-Lieutenant lett Southampton lord helyébe és már előbb a northamptoni évnegyedes megyegyűlések elnöke volt. E mellett több más udvari és katonai méltóságot is viselt. Így 1857-ben az államtanács tagja s 1868 óta a St. Patrick-rend nagymestere volt. 1880-ban Lord President of the Council címzet és rangot nyert. 1858-ban nősült meg, elvevén Seymour Frigyes Károly Sarolta nevű leányát, ki az első bristol marquis unokája volt. Egy ízben, 1868-tól 1874-ig, már Irland kormányzója is volt.

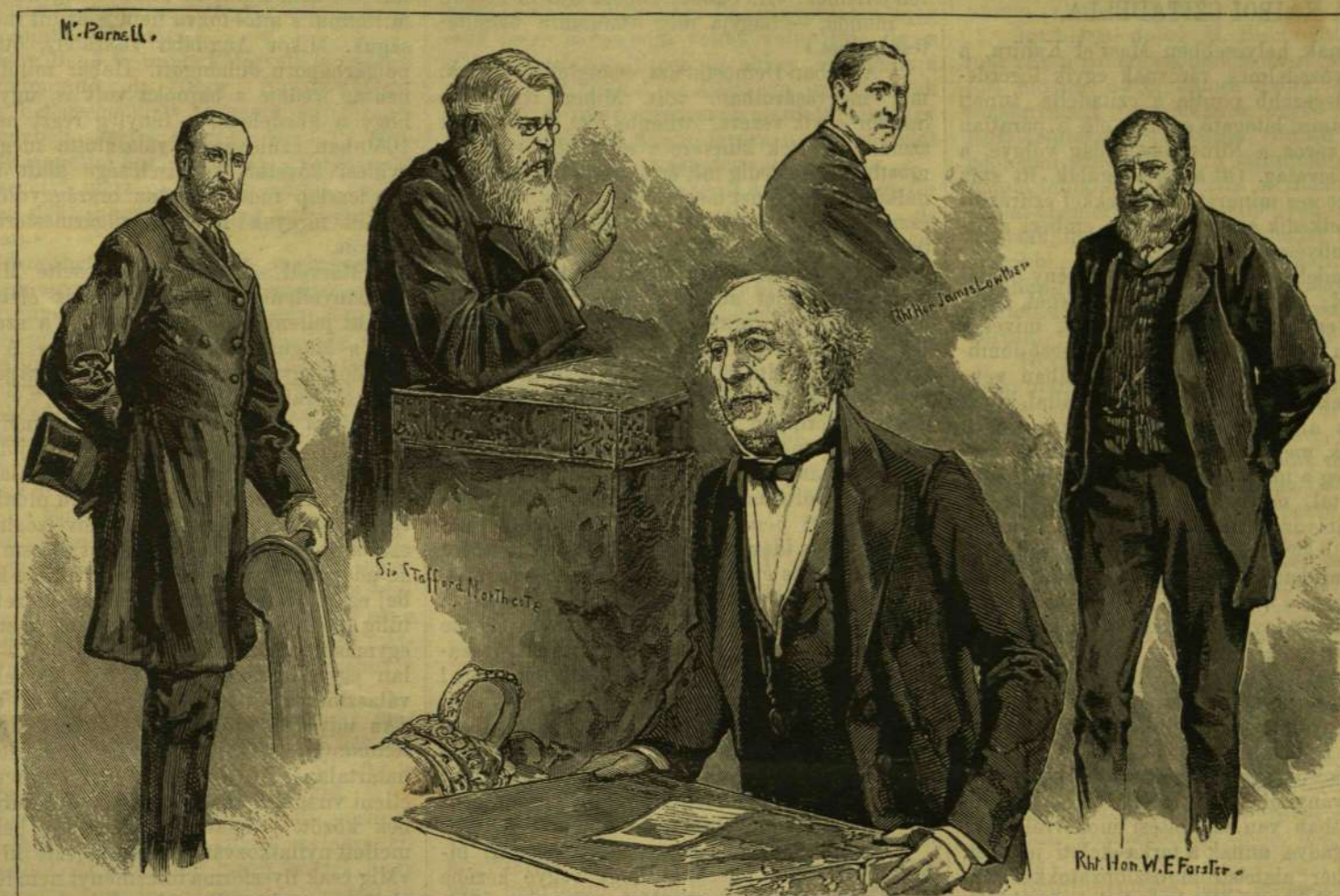
A két miniszter meggyilkolásának és eltemetésének körülményeit a tivóruj után lapjaink is egész részletességgel közölték s így az idevágó adatokat e helyen ismételnem nem tartottuk szükségesnek. Midőn azonban a szerencsétlen politikai áldozatok arczképét bemutatjuk, egyszersmind bemutatunk még két képet, mely a véres esetre vonatkozik.

A gyilkosság szombaton este történt. Hét-főn a londoni parlament ülésén igen természetesen csak e szomorú esetről volt a szó. A lordok házában Granville, Salisbury, Cowper, Marlborough herczeg és Carlingford nyilatkoztak nagy elismeréssel az elhunytak érdemei, s megbotrán-

CAVENDISH LORD, IRLAND MEGGYILKOLT MINISZTERE.

BURKE, A MEGGYILKOLT ÁLLAMTITKÁR.

KORMÁNYRENDELET KIFÜGGESZTÉSE CONNEMARÁBAN.
AZ IRLANDI MINISZTERGYILKOSSÁG.

AZ IRLANDI MINISZTERGYILKOSSÁG. — GLADSTONE ÉS INDÍTVÁNYA PÁRTOLÓI A PARLAMENTBEN.

kozással a rajtok elkövetett gyilkosság fölött. Az alsóházban Gladstone szolt először megindultan, úgy, hogy szavait néha alig lehetett hallani. Különös melegséggel emlékezett meg Cavendish lord érdemeiről, kiemelte, hogy a rettenetes bűn rögtönös megtorlása szükséges. Sir Northcote Stafford, a konzervatív ellenzék vezére, hasonlóan nyilatkozott. Ezután Parnell, az irek pártjának vezére emelkedett föl s általános figyelem között tiltakozott az ellen, hogy pártja a rettenetes büntetben bármikép részes volna. Forster, volt irlandi miniszter, szintén megha-

tottan emlékezett meg a meggyilkotokról s különösen kiemelte, hogy Burkeban a szegény bérlők veszítették el legjobb támaszukat. Lowther Jakab szintén Burket dicsőítette, kit pótolhatatlannak mondott. A házban e mintegy fél óráig tartott részvénytárgyalás után az üléseket elnapolták. Mondanunk sem kell, hogy a tagok csaknem teljes számmal jelenek meg.

A kormány intézkedései folytán a kutatásokat rögtön megkezdték s maga a kormány 100,000 frtot ajánlott föl a gyilkosok fölfedezé-

sére. A nyomozó leveleket mindenfelé terjesztik. Általában Irlandban egymást érik a lázongások elnyomására irányzott intézkedések. Egy ily körlevél kifüggesztését ábrázolja legutolsó képünk. Három rendőr ment ki e végre a vadon helyre Connemaraba. Tettöket kíváncsi parasztok és nők nézik. A kép a meredeken emelkedő sziklakkal s a tó vizével elég hű képét adja Irland elhagyott s oly kevésbé népes vidékének.

A KAIRÓI CZITADELLA.

ser urnál. Hanem minő munka! az Isten irtal-mazzon!

Itt ugyanis az év 12 hónapjából 9 vagy 10 hónapon át szakadatlanul esik az eső, — s minthogy M.-B.-on az őn nem a föld gyomrában, hanem a földszínen van, az egész bányamunka itt nem is igazi bányamunka, hanem földkaparás. Ennek természetes kifolyása, hogy a munkások szabad ég alatt dolgoznak, s ott dolgoznak reggeli 7 órától d. u. 4-ig (egy órai szünettel közben) s esurog az eső a nyakukba szakadatlanul 8 álló órán és 9 álló hónapon át.

Egy ily munkás kap eleinte 6 shillinget napjára, később 7-et, majd 7 és felet, mindaddig, míg «Sluiceman» nem lesz belőle, a mikor aztán 9 shillingre emelkedik a fizetés s ezzel eléri a munkás itteni Csimborasszóját. A ki mesterséghez ért, tesz meg vagy gépész, és, lakatos, kovács vagy asztalos, annak jobb a dolga, mert az száraz helyen dolgozik s kap naponként 12—15 shillinget, sőt ha nagyon ügyes, felviheti a naponkénti 1 font sterlingre.

A többször említett főrezvénytársaság mel-

terekben kitisztítják a sárga sárból az ónt és zsákba szedve, a lóvasutra, ezen le az 1/3 mér-földnyire fekvő Emu-Baybe, innét hajón Launcestonba (Tasmania 2-ik fővárosába), a társaság olvasztójába szállítják. Innét aztán rudakba olvasztva, utolsó és leghosszabb útjára — Angliába kél a sok kézen átment ón.

Hogy minő aránytanul kisszerűek a többi társaságok, mutatja az, hogy a havonként 250 tonnát produkáló Mount-Bischoff Tin Mining Company után közvetlen a Stanhope Company jön havonkénti 10—12 tonnával!

EGYVELEG.

* Száz éves varjút lóttek a napokban Metz környékén. A madár szokatlan nagy volt s egyik lábán rézgyűrűt találtak a felirattal: «Született Londonban 1782-ben».

* A velocipéd újabb nagy divatba jött Angliában, most azonban már nem két, hanem háromkerékű készüléket használnak. Különösen az arisztokrácia női tagjai hódolnak e divatnak. Vannak

György-szigeten. A megfelelő tudományos expedíciók júniusban indulnak utnak.

* A Montblanc alatt is terveznek alagutat, de a terv nagy nehézségekbe ütközik. Egy svájci mérnök szerint az alagut egy része víztelen gipszen menne át, mely a szabad levegőn megdagad s nem elég szilárd, ezenkívül az alagut hőmérséke 86—122° Fahr. közt ingadoznék s mindenesetre igen kellemetlen volna. Egelőre tehát a vállalatból nem lesz semmi.

* A sárga szín annyira divatba jött Párisban, hogy az esti mulatságok alkalmával alig lehet mást látni, mint sárga ruhát különböző árnyalatokban; egy hirlap ez okból az ilyen mulatságokat kanári-báloknak nevezte el.

* A strucz madár meghonosítását Dél-Amerikában is megkísérik. Nemrég a Fokföldről 290 struczot vittek Buenos-Ayresbe. A 39 napig tartó tengeri ut alatt 40 elveszett, de a többi egészségesen érkezett meg s lovas csikók hajtották a kikötőtől állandó helyekre.

* A francziáknak is van már egy elefántjuk, a mely iránt olyan nagy az érdeklődés, mint a minőt Londonban a kedvencz Jumbo fölkellett. A Jardin des Plantes nagy elefántja oly erős rheumát kapott

MÉRLEG.

Dicselkedni szoktunk XIX-ik századunk haladási vívmányaival, korunk szellemének szeledebb voltával, és midőn különösen mai polgárosultságunkat szembe állítjuk a közép és hajdankor «barbárságával», mit is érthetnénk egyebet, mint azon előnyös különbözetet, mely a mi jelenünk és az elmúlt «sötét századok» között emberiségi — humanitási — szempontból fönforgó — illetőleg, a melynek kellene fönforgnia?

De hát ha egyszer jól a mélyére nézünk a dolgoknak, ugyan vajjon épen ezen szempontból van-e okunk a dicselkedésre? nem-e inkább úgy áll a dolog, hogy voltaképen tán minden egyéb tekintetben haladtunk, de épen a mi az emberiségi oldalt illeti, nem épen e tekintetben állunk-e legrosszabbul, mint bármikor a lenézett századokban?

Rabló lovagváraink festői romokban hevernek, a kaszás vermek, az egykori inkuizíció sírfükei — betemetvék, falazták, az igaz. De ha a barbárság alatt a háború és nyers erőszak uralmát, a tömeg nyomorának nagy terjedését értjük: hát e tekintetben nem állunk-e még rosszabbul, mint hajdanta? Nem azt látjuk-e,

szerte divatoz. Azelőtt ritka esemény, ma mindennapi megszokott dolog. A régi lovagok talpig vasban, szembeállottak, és óra hosszat csapkodták egymás acézl véreit, s ha nyílást nem lettek a csuklókon, megpihentek, legtöbbször kibékéltek, abba hagyták, kölcsönösen bámulva egymás hősi nagyszerűségét. Ma a felek övíg meztelenre vetkőznek és egy pár másodperc alatt megvan az első vér, mely néha utolsó is.

Hát az orgyilkosságok, a politikai merényletek? A «sötét» korszakok fél ezredéve összevéve nem mutat föl annyit, mint most egy fél évtized! Az egykori Sparafucle-ken ma már Offenbach operettekben, bohózatokban nevetünk. Dicselkedhetünk legfőleg azzal, hogy a mi örültségünkben már rendszer van.

És végre a tömegek nyomora? Nem valószínűsítő gályarabság-e a mi nagyvárosi gyármunkásaink állapota? A művelődés fokozódása, a gondolkodás nagyobb képessége, ehhez képest a vallási rajongás hanyatlása, a politikai érettség emelkedése nem tesz-e sokkal kinosabbá, elviselhetlenebbé a mai értelmesebb tömeg nyomorát a szerencsésébb, de a réginél lelketlenebbül önző és nagyobb számú osztályok folyton növekedő fényezésével szemben?

fájóbbá, elviselhetlenebbé teszi a nyomort, mint a világosság a — meztelenséget. Ha tehát a közművelődés nem volna képes egyszersmind emelni is a közjólétet, enyhíteni a tömeg nyomorát, akkor nem áldás, de átok volna az emberiségre, a mi hihetetlennek tetszik. A szellemi haladásnak tehát vagy meg kell hozni az emberiség sorsának javulását, vagy vissza kell fordulnia a sötét reakció felé. De higyük inkább a jobbat, az ihlett költő jóslatának teljesültét:

«Ne féljétek szegény jó emberek,
Jön rátek is még boldogabb idő;
Ha nem tiétek a mult és jelen,
Tiétek lesz a végtelen jövő...» (Petőfi.)

VAJDA JÁNOS.

A KENGYELFUTÓ.

— Gyulay László rajza. —

Ezer meg ezerféle módja van a kenyérfutásnak. Az egyik vaskardoktat nyel, a másik csepüt eszik, a harmadik tüzes lapáton táncol mezitláb néhány garasért s azt mondja, hogy az — művészet.

A KENGYELFUTÓ. — GYULAY LÁSZLÓ RAJZA.

lett van itt még vagy 3—4 kisebb részvénytársaság is, melyeknek földje jobbra-balra terül el a nagy Smith-féle részvénytársaság mellett — hanem a filozof annak idején oly jó számításal hasította ki a maga részét, hogy ezen kis társaságok elenyésznek a nagy mellett. A nagy társaság önproduktuma ugyanis 250 tonna havonként, mely óriási összeget roppant csekély költséggel állítják elő, a mi csakis azon körülménynek tulajdonítható, hogy az egyik telep-részből lekotort sárgás földnek 75%-a, a másiké pedig 60% tiszta ón, s ezen két rész ennélfogva méltán híres nemesek Tasmaniában és egész Ausztráliában, hanem Angliában is. Amannak a neve „The celebrated brown face“ («a híres barna pofa»), a másodiké pedig egyszerűen „White face“ («fehér pofa»), mindegyik a felületjeinek színe szerint elnevezve. Ezen helyekről a lekaptart földet az illető «Sluice»-ba szállítják, ott keresztülmossák s aztán vasvagonokba rakva, ezeket leeresztik a hegyről körülbelül 1 angol mérföldnyi távra a Waratah patak által a városka közepén képzett vízeséshez, s az ott felállított «dressing shed»-ekben és bat-

nók számára készült oly velocipédek is, melyeken két, sőt négy személy is helyet talál. De e társas utazás kissé kellemetlen. Ha a társalgás hevében az utasok a nagyon is prózai lábnymást elfeledik, a velocipéd megáll, ha pedig gyorsan haladnak, egyetlen véletlen nyomás a kormányzón az egészet felfordítja.

* Nagyszabású viaszbáb-gyűjteményt állított föl Párisban Grévin ismert író. A szokástól eltérőleg, az 6 alakjai drámai csoportokban mutatják be magukat s öltöztetik is lehetőleg a természetnek megfelelően. Még arra is figyeltek, hogy minden alak lehetőleg saját ruháját hordja. Grévy elnök s a vele együtt tanácskozó miniszterek például tetőtől talpig oly ruhákba vannak öltöztetve, melyeket ily alkalmal viseltek. Gambetta e muzeumban a szószerken van, elleneitől és barátaitól körülveve; a Théâtre Français tagjai a színpadon próbát tartva, stb. A táncosok és táncosnők lábait természet után készítették. Legérdekesebb azonban, hogy e gyűjteményben mutatják be legelőször a női divatot s ez akar e tekintetben irányadó lenni.

* A németek a sarkexpedícióban két meteorológiai és asztronómiai észlelő hely szervezése által akarnak részt venni. Az északi állomás Cumberland átjárójánál lesz a Davis-ut mellett, a déli pedig a

hogy képtelen felállani lábaira s tartanak is attól, hogy örökre béna marad. A «nagy» szenvedő iránt a párisiak között általános részvét uralkodik.

* Az Egyesült-Államok törvényhozó testületének emelkedő ellenzéki hangulatáról tanuskodik az az adat, hogy az utolsó nyolcz év alatt az elfogadott törvényjavaslatok száma 32%-ról 4 1/2 %-ra sülyedt. A legutolsó kongresszus alatt ugyanis 10,067 törvényjavaslatot nyújtottak be s azok közül csak 450 lett törvényvé.

* Amerikai selyemből készült s elsőrangú művész rajza után díszített selyemruhát ad Garfield övezvényének az amerikai selyemtenyésztő egyesület. Ez lesz az első selyemruha, mely kizárólag az Egyesült-Államokban tenyésztett selyemből készült. A selyemtenyésztés a magas védvámok következtében ott folyvást gyarapodik s nincs messze az idő, midőn Amerikából fogják Európa nagy részét is selyemmel ellátni.

* A francia váltópénzt, mely eddig bronzból készült, most nickellé alakítják át, a mely anyagot használják Belgiumban, Svájcban és Németországban is. Az új váltópénz nyolczszegletű lesz, hogy az ezüst daraboktól könnyen megkülönböztethessék.

A Hartleben kiadásában most megjelent magyarországi úti kalauzsból.

FIUME.

hogy a barbárság csak alakot, alarezet váltott, és új mezében, mai lényegében még rettenetesebb a réginél is?

Nevezetesen a mi az öldöklés munkáját illeti, nem inkább tökéletesedtünk-e ebben és arányai is nem öltöttek-e nagyobb mérveket?

A háborúk nem ritkábbak, s a harcosok száma nem aránytalanul kevesebb voltak-e azelőtt?

A legnagyobb hódító államok döntő csatáikat 40—50 ezer emberrel vívták. Ma egy negyed milliányi kombattans hadsereg már egészen normális mennyiség. Azelőtt a dologtalan uri rend nemes szenvedélye volt a nemzetközi csatákat megharcolni; egy esomó toborzott, részint fogadott cselédhaddal. Ma egy-egy nagyobb állam két-három millió embert tart fegyver alatt. Egy döntő csatán azelőtt elesett 2—3 ezer ember. Ma tiz-huszezer holt és sebesült. Egy rövid hadjárat összes vesztesége emberszámban százezer körül jár. Azelőtt a harc kézi — ma már gyári munka. A gépek megtízszerezik az öldöklés nagyságát.

És az egyesek csatája, a par excellence barbárnak nevezett párbaj számadata mit mutat? Mennyiségileg és minőségileg nem rosszabbul állunk e részben is?

A mi előbb csak a főbb nemesség kiváltsága volt, ma már a polgárság milliói közt

És még az öngyilkosságokról nem is szólunk. Pedig a társadalom betegségének végre is ez a legkétségtelegebb bizonyosága. Nem találhatunk-e összefüggést az öngyilkosságok és merényletek rohamos gyarapodása közt? Ki nem emlékszik Nobilem vallomására? A ki — mint mondá — előbb csak öngyilkos akart lenni; de azután meggondolta, hogy ha már úgy is meg akar halni, hát legalább — stb. —

E szerint tehát hátramentünk volna az emberi tökéletesülés céljához vezető uton?

Nem, és mindezek dacára épen nem. Sőt ellenkezőleg. Haladunk mégis erősen, és tán igen közel is vagyunk a célhoz, csak hogy a csusot még néhány kisebb domb, a kilátást lombos erdő takarja el előttünk. Majd csak akkor veszszük észre, hogy a tétőre értünk, mikor onnan meglepetve, elragadtatva végig tekinthetünk az egész tájra, melyen uralkodunk.

A haladás épen a küzdelem átalánosságában, lázasságának fokozódásában, az állapotok rendkívüliségében nyilvánul.

Valami nagyon gyökeres társadalmi alakuláshoz lehetünk igen közel, melyről a hivatalos és okleveles diplomatai bölcsesség még ma nem is álmodik. A művelődésnek kell valami magasabb céljának lenni. A nap nemesek világgosságot, de meletet is áraszt. A művelődés

Az igaz, hogy nem is csinálja utána akármilyen fia. Különösen nem a magyar ember, a ki liszté őrli és megeszi ugyan az üveg poharat, bokor ostorral kivágja a porból a rézkrajcárt, hogy messze röpül föl a levegőbe s csimál még erőmutatványokat is, de hogy ezt pénzért tegye, azt nem veszi be a természet.

Mások, idegen, messzeföldről idevándoroltak teszik ezt az ő mulattatására, olyanok, kiknek ez a kenyerök.

Azok közé tartozik a kenyérfutó is. Hajdan a kenyérfutás nem «művészet» volt, hanem «sport» az előkelő görög és római ifjakkal, kik abban versenyeztek az olympi játékokon, melyik gyorsan lábba. Aztán volt közlekedési mód, a mikor gyors lábú gyalogosokból állt ki a posta és telegráf, a hol lovas embert nem lehetett használni. És volt paráde, mikor nagy ünnepélyességek alkalmával ilyenén kenyérfutók szaladtak a diadalkocsai előtt.

Mai napság is divatos a versenyfutás, kivált Angliában, és az u. n. tárgyaloglás, a mikor hihetetlen mennyiségű mérföldeket tesz meg egy-egy ember hihetetlen kurtaságu idő alatt.

De ez nem kenyérfutás, mert a kenyérfutás professzió. Acézlábu, kancsuk tüdejű emberek vállalkoznak fogadásból, vagy fizetésért megenni bizonyos utat folytonos futással annyi idő alatt, a mennyi alatt más nem teszi meg.

HAZAI TERMÉNY!
CSÉPLÉSI IDÉNYRE
 ajánlunk *kitünő minőségű*
TÖMÖR (DARABOS) SZENET
 három minőségben mozdonyok (Locomobile) fűtésére.
GYÁRSZENET, gyári czélokra, minden hazai vasút-
 állomásra szállítva,
igen jutányos, mérsékelt árak mellett.
 Északmagyarországi egyesített kőszénbánya- és iparvállalat-részvény-társulat
 Budapest, V. Erzsébet-tér 10. sz.
 (Utányomat nem díjazatik.)

A háztartásban
 egy varrógép mindenestre a legszorgalmasabb és a leghasznosabb segéd, ha az egyszerűen kezelhető, tartós és mindennemű varráshoz alkalmas. A Singer Manufacturing Co. New-York, eredeti varrógépek e czélból, valamint minden más egyéb munkákra, mint fehérnemű-varrás, női öltöny-készítés, köpeny, hálókötés és esernyőkészítésre a legkétszertesebb s a legkitünőbbek, mi mellett legfőképpen azon körülmény bizonyít, hogy abból csak a múlt évben is több mint félmillió lón eladva. Az eredeti Singer-féle varrógépek teljes jóállás mellett s csekély előleg és minden áremelés nélkül, heti 1 frt részletfizetés mellett is kaphatók s alapos oktatás ingyen nyújtatik. — Az utánzótt a Singer név alatt kibocsátott gépekkel való összetévesztések kiküldetése végett ügyelettől legyünk rá, miszerint az eredeti gépek a gép karján „The Singer Manufacturing Co.” teljes czéggel vannak látva s ezenfelül egy a felső részen, mint az állványon is a gyári védjegyet viselik. Szabók, czépezők, szíjgyártók, kalaposok, könyvkötők és szálgéárosok stb. számára ajánlom a Singer Co. különleges varró-gépeit. 559

NEIDLINGER G.
 BUDAPEST, váci utca 26. sz. (a „vastuskóhoz“).

22-ik szám 1882. BUDAPEST, MÁJUS 28. XXIX. évfolyam.

A muszkaországi zsidók üldözése és tömeges kivándorlása miatt!!
SCHILLER L.
 SZ.-FEHÉRVÁROTT „a szép menyasszonyhoz“.
Kész fehérnemű és paplangyártmány.
 Leszállított árak.
 5000 db fin. francia creton, oxford és helyett most csak fehér chiffon ing dbja -95
 5000 * legfin. szines madapolán francia zephir-ing 2.80 1.40
 5000 * lfn. lelegeg. salon, vagy báli és Jockey-ing 4.50 1.95
 Továbbá 5000 reichenbergi fin. gyapju szövet, egy nadrág és egy mellénynek, összesen az egész 6.50 2.40
 5000 rőf legfin. brünni cheviott egész öltönyre, 4 rf ez mindösszesen 15..... 5.50
 2000 db nagy levartt. creton papl. dbja 3.80 1.95
 5000 * nagy legfin. perzsiái. japán és sima török vörös ruge-paplan 5.50 2.50
 2000 * nagy ind. cachmir papl. dbja 8..... 3.45
 1 * matrác, afrikai töltve csak 4 85
 1 * matrác tiszta szőrel töltve 28..... 12.95
 5000 nagy Jutte-szalmaszák -80

A rendelvényeket kérem mielőbb hozzám juttatni. Csomagolási díj. Vidéki rendelvények azonnal teljesíthetnek. Kiváló tisztelettel **SCHILLER L.** vásáron- és dívat nagykeresék. a szép menyasszonyhoz Sz.-Fehérvárot a városház kapuja mellett.

A bártfai gyógyfürdő
 első rangu hazai gyógyhely május hó 15-én nyitattik meg.
 A bártfai erős égvényes sósavas savanyúvíz-források hathatós gyógyerejéről évszázadok óta ismeretesek. E kitünő gyógyvizek (ivógyógymód, meleg ásványfürdők és fenyőfürdők által) biztos sikerrel használtak: **vérszegénység, sápkór ellen, idült gyomor, tél- valamint légzésszervi és húgyhólyag-hurutoknál; az ivarszervi bajok és rendellenességek ellen, különösen az anyaméhokoroknál és idegbajokban. Kitünő hely üdülő betegek számára.** Ezen régi híri fürdőhely Sáros megyében, szab. kir. Bártfa városától egy fél órányira fekszik, a Kárpátok egyik hegláncolata déli lejtőjén, gyönyörű száraz fenyveserdők által körüvezett kies völgyben, a legtisztább, üdítő balsamos erdei levegővel, pompás erdei sétányokkal. A legközelebbi vasuti állomás **Eperjes**, menettérti jegyek 33 1/2% árleengedéssel minden nagyobb vasuti állomásonál válthatók. **Eperjesről** kocsi a kitünő országúton 4 és fél óra alatt a fürdőbe érhető. Az eperjesi pályaudvarban jó bérkocsik mindenkor elegendő mennyiségben találhatók. Egy bérkocsi, melyben több személy podgyászszal együtt utazhatik, díja alku szerint 6-8 forint. Jól berendezett lakások mérsékelt áron, egy új szálloda, egészséges, izletes étkek, olcsó kiszolgáltatásról gondoskodva van. Posta- és táviradaállomás helyben, mindennap reggel és este t-zenze. A vendégek kényelmére a múlt évben felépült egy díszes gyógyterem és fedett sétány. Építés alatt van egy új fürdőház. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál **a fürdőigazgatóság.**

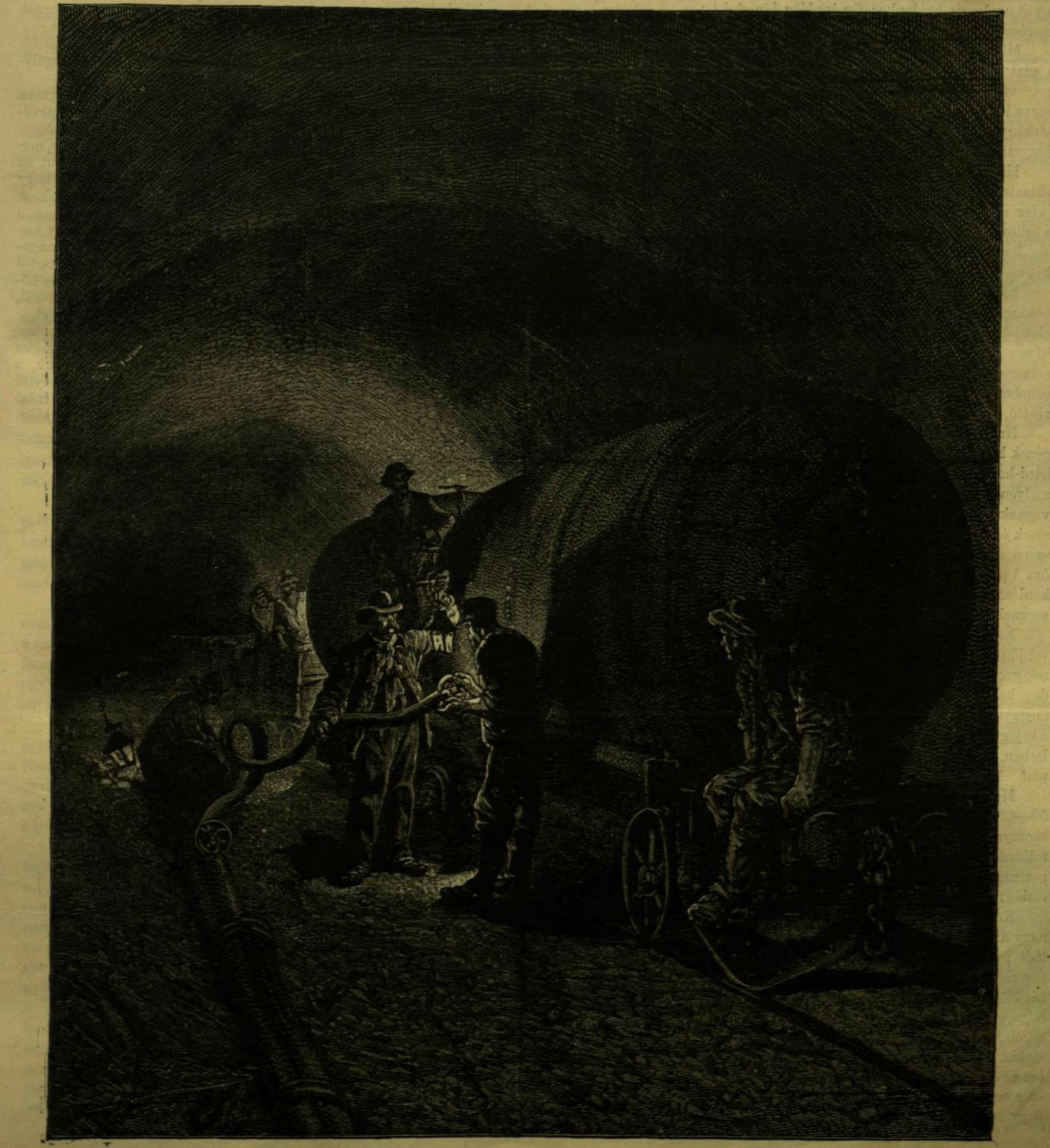
A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület
 az eddigi kölcsönzési módok fentartása mellett
 1882. évi május hó 15-től kezdve
 földbirtokokra és budapesti házakra jelzálogkölcsönöket 4 1/2%-os záloglevelekben; törvényhatóságoknak, községeknek, közhasznu művek vagy munkálatok keresztülvitelére alakult társulatoknak pedig kölcsönöket 5 %-os kamatozó kötvényekben is utalványoz.
 A kölcsönzés közelebbi feltételei és módzatai iránt értesítés az egyesület titkári hivatalában (egyetem-utca 2. sz.) adatik.
 (Utányomat nem díjazatik.) 3910 **Az igazgatóság.**

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK
 KIELHAUSER H.
 okl. gyógyszerésztől és illatszergyártóól Grácban.
 A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár úr kísérletei előidéztek, már világhírt vívott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czéllírányos összetételben még fölülmulthatan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Anticeptikus hatása különösen rendkívüli: megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.
 Salicyl-toilette szappan darabja ára 50 kr.
 Salicyl-toilette-víz 70 „
 Salicyl-fogpor 50 „
 Salicyl-fogpép 60 „
 Salicyl-szajviz 60 „
 Salicyl-hajkenőcs 50 „
 Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen) 50 „

Főraktár Magyarországra nézve:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utca 12. szám.

Korytnicai gyógyfürdő
 Liptómegeye, rózsahégyi vasutállomás.
Évad-megnyitás május 15-én.
 Ásványvíz-gyógymód, fenyő-fürdők, juhsavó, hideg-víz-gyógymód. Elsőrendű gyógyhely gyomor s májbetejségek, aranyeres bántalmak, zihá és tüdőlegdag, sápkór, női betegségek és idegesség ellen. — Gyönyörű fekvésnél fogva kitünő idős hely üdülő betegek számára. — Posta- és távirada-állomás.
 Az elő- és utó-évadban: május 15-től július 1-g, s augusztus 15-től szeptember végéig teljes ellátás lakással együtt naponkénti 2 forintba számíttatik. Menet-érti jegyek 33 1/2% árleengedéssel minden nevezet-sebb vasuti állomásnál válthatók. Fürdő-orvos: **Dr. Ormay József.**
 Ásványvíz-főraktárak: Edesguty L. Budapest; Lavotta Besztercebánya; Makoviczky Rózsahégy. — Angolhonban: Gussave Illmer London.
 Minden bővebb tudósítással szolgál **a fürdő-igazgatóság.**

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. Int. szet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható
AZ ERDŐTÖRVÉNY
 (1879. évi XXXI. t. cz.)
MAGYARÁZATA.
 Írta **Dr. KLEKNER ALAJOS**
 Kassai kir. jogakad. tanár.
 Ára fűzve 2 frt.

szent-gotthárd vasut. — süritett léggel hajtott mozdony megtöltése az alagutban.